

P7_TA(2013)0448

Siirtolaisvirrat Välimeren alueella ja erityisesti traagiset tapahtumat Lampedusan edustalla

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. lokakuuta 2013 siirtolaisvirroista Välimeren alueella ja erityisesti traagisista tapahtumista Lampedusan edustalla (2013/2827(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen,
- ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
- ottaa huomioon vuoden 1949 Geneven yleissopimukset ja niiden lisäpöytäkirjat,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun 12. lokakuuta 2013 antaman julkilausuman,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen huhtikuussa 2012 julkistaman kertomuksen Välimerellä menetetyistä ihmishengistä,
- ottaa huomioon maahanmuuttajien ihmisoikeuksista vastaavan YK:n erityisraportoijan aiemmat julkilausumat ja uusimman, huhtikuussa 2013 julkaistun raportin EU:n ulkorajojen valvonnasta ja sen vaikutuksesta maahanmuuttajien ihmisoikeuksiin,
- ottaa huomioon 9. lokakuuta 2013 antamansa päätöslauselman EU:n ja jäsenvaltioiden toimista Syyrian konfliktista seuranneen pakolaistulvan hallinnoimiseksi¹,
- ottaa huomioon Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston perustamisesta 19. toukokuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 439/2010²,
- ottaa huomioon ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston koordinoiman operatiivisen yhteistyön puitteissa suoritettavaa ulkoisten merirajojen vartiointia koskevista säännöistä (COM(2013)0197),
- ottaa huomioon Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2007/2004 muuttamisesta 25. lokakuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1168/2011³,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin ensimmäisessä käsittelyssä 10. lokakuuta 2013 vahvistaman kannan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o .../2013

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0414.

² EUVL L 132, 29.5.2010, s. 11.

³ EUVL L 304, 22.11.2011, s. 1.

antamiseksi Euroopan rajavalvontajärjestelmän (Eurosur) perustamisesta¹,

- ottaa huomioon komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 20. maaliskuuta 2013 antaman yhteisen julkilausuman aiheesta Euroopan naapurisuuspolitiikka: kohti vahvempaa kumppanuutta (JOIN(2013)0004),
  - ottaa huomioon 7. huhtikuuta 2011 antamansa päätöslauselman ”Euroopan naapurisuuspolitiikan uudelleentarkastelu – eteläinen ulottuvuus”²,
  - ottaa huomioon jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16. joulukuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY³,
  - ottaa huomioon Euroopan poliisiviraston (Europol) perustamisesta 6. huhtikuuta 2009 tehdyn neuvoston päätöksen 2009/371/YOS⁴,
  - ottaa huomioon ottaa huomioon 25. helmikuuta 2013 esitetyn suullisen kysymyksen O-000021/2013 – B7-0119/2013 vapaaehtoisesta ja pysyvästä unionin uudelleensijoittamisjärjestelmästä,
  - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan kertomuksen valiokunnan valtuuskunnan vierailusta Lampedusaan marraskuussa 2011,
  - ottaa huomioon komission puheenjohtajan José Manuel Barroson ja sisäasioista vastaavan komission jäsenen Cecilia Malmströmin vierailun Lampedusaan 9. lokakuuta 2013 ja siihen liittyvän samana päivänä käydyin täysistuntokeskustelun, joka koski Välimeren alueella toteutettavaa EU:n maahanmuuttopolitiikkaa ja jossa kiinnitettiin erityistä huomiota traagisiin tapahtumiin Lampedusan edustalla,
  - ottaa huomioon järjestäytyneestä rikollisuudesta, korruptiosta ja rahanpesusta 23. lokakuuta 2013 antamansa päätöslauselman⁵, joka koskee erityisesti ihmiskaupan ja kuoleman kauppiaiden torjuntaa,
  - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 77, 78, 79 ja 80 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 18 ja 19 artiklan,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 ja 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon viimeisimmissä traagisissa onnettomuuksissa Lampedusan edustalla kuoli ainakin 360 maahanpyrkijää ja useita muita on kateissa;
- B. toteaa, että Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön mukaan vuodesta 1993 lähtien ainakin 20 000 ihmistä on kuollut merellä, mikä osoittaa jälleen, että on tehtävä kaikki mahdollinen vaarassa olevien ihmisten pelastamiseksi ja että jäsenvaltioiden on noudatettava kansainvälisiä meripelastusvelvoitteitaan;

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0416.

² EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 114.

³ EUVL L 348, 24.12.2008, s. 98.

⁴ EUVL L 121, 15.5.2009, s. 37.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0444.

- C. toteaa, että EU:n tasolla ei edelleenkään ole selvää, kuinka vastuu jakautuu useiden asiaan osallistuvien eri yksiköiden välillä pyrittäessä antamaan apua merihädässä oleville aluksille ja huolehtimaan etsintä- ja pelastusoperaatioiden koordinoinnista;
- D. ottaa huomioon, että salakuljetuksessa ja ihmiskaupassa käytetään hyväksi laitonta maahanmuuttoa ja uhrin pakotetaan, houkutellaan tai huijataan tulemaan Eurooppaan rikollisverkostojen avulla, ja toteaa, että tällaiset verkostot vaarantavat maahanmuuttajien hengen ja ovat haaste EU:lle;
- E. toteaa, että yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaate on kirjattu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 80 artiklaan;
- F. ottaa huomioon, että uuden tarkistetun Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) tarkoituksena on antaa selkeämmät säännöt ja varmistaa kansainvälistä suojelua tarvitsevien pakolaisten oikeudenmukainen ja riittävä suojelu;
- G. ottaa huomioon, että EU:n lainsäädännössä on joitakin välineitä, kuten viisumisäännöstö ja Schengenin rajasäännöstö, jotka mahdollistavat viisumin myöntämisen humanitaarisin perustein;
- H. katsoo, että jäsenvaltioita olisi kannustettava käyttämään turvapaikka- ja maahanmuuttorahastossa ja valmistelutoimessa ”Pakolaisten uudelleensijoittamisen mahdollistaminen hätätilanteissa” käytettävissä olevia varoja; ottaa huomioon, että valmistelutoimi kattaa muun muassa seuraavat toimet: tuetaan henkilöitä, joille YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu (UNHCR) on jo myöntänyt pakolaisaseman, tuetaan hätätoimia tapauksissa, joissa ensisijaisiksi määritellyt pakolaisryhmät ovat aseellisen hyökkäyksen kohteena tai ovat muuten äärimmäisen haavoittuvassa ja hengenvaarallisessa tilanteessa, sekä tarjotaan hätätilanteissa tarvittaessa ylimääräistä taloudellista tukea UNHCR:lle ja sen yhteysorganisaatioille jäsenvaltioissa ja unionin tasolla;
- I. ottaa huomioon Italian käynnistämän uuden partiointi-, pelastus- ja valvontaoperaation, ”Mare Nostrum”, humanitaarisen pelastustoiminnan edistämiseksi Välimeren alueella;
- J. panee merkille, että vieraillessaan äskettäin Lampedusassa puheenjohtaja Barroso lupasi 30 miljoonaa euroa EU:n varoja paikallisen väestön tukemiseen;
1. ilmaisee syvän surunsa ja pahoittelunsa Lampedusan edustalla tapahtuneista traagisista ihmishenkien menetyksistä; kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan, jotta voidaan estää ihmishenkien menetykset merellä;
  2. katsoo, että Lampedusan tapahtumien olisi oltava käännekohta Euroopalle ja että ainoa keino estää uudet tragediat on hyväksyä solidaarisuuteen ja vastuullisuuteen perustuva koordinoitu toimintatapa, jota tuetaan yhteisillä välineillä;
  3. kehottaa antamaan humanitaarista apua tällaisista traagisista tapahtumista eloonjääneille ja pyytää EU:ta ja jäsenvaltioita sitoutumaan varmistamaan, että maahanpyrkijöiden ja varsinkin ilman huoltajaa olevien alaikäisten yleismaailmallisia perusoikeuksia noudatetaan;
  4. antaa tunnustusta Italian ja Maltan ja varsinkin Lampedusan asukkaiden sekä

kansalaisjärjestöjen, kuten Caritas ja Punainen risti, huomattaville ponnisteluille kaikkien maahanpyrkijöiden vastaanotto- ja pelastusoperaatioissa;

5. suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen perustaa työryhmä käsittelemään Välimeren alueen siirtolaisvirtoja; katsoo, että työryhmän olisi koostuttava poliittisesta ja operatiivisesta osasta; vaatii tässä yhteydessä, että Euroopan parlamentti voi osallistua työryhmään joko poliittisella tai teknisellä tasolla; katsoo myös ehdottomasti, että työryhmän perustamista voidaan pitää vasta ensimmäisenä vaiheena pyrittäessä laatimaan kunnianhimoisempi lähestymistapa;
6. kehottaa lisäämään Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (Frontex) määrärahoja, jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa olosuhteissa, joissa EU:n ulkorajoilla tarvitaan teknistä ja operatiivista lisäapua myös tilanteissa, joihin liittyy humanitaarisia hätätilanteita ja meripelastusta; muistuttaa, että näiden virastojen riittävä rahoitus on olennaisen tärkeää, jotta voidaan laatia koordinoitu lähestymistapa; kehottaa jäsenvaltioita myös lisäämään käytännön yhteistyötään EASOn ja Frontexin kanssa myös luontoissuorituksina (lähetetyt virkamiehet, aineellinen tuki jne.) annetun avun kautta; pyytää neuvostoa ja komissiota harkitsemaan mahdollisuutta luoda EU:n rannikkovartiolaitos ja perustaa Frontexin operatiivinen toimisto myös alueille, joilla on maahanmuuttopainetta, ja erityisesti Välimeren alueelle niin, että siihen liittyvistä kustannuksista vastaa valittu jäsenvaltio;
7. korostaa vastuunjaon merkitystä turvapaikka-asioiden alalla ja suosittelee, että perustetaan puolueettomien perusteiden mukainen mekanismi vähentämään niihin jäsenvaltioihin kohdistuvaa painetta, jotka vastaanottavat joko absoluuttisesti tai suhteellisesti paljon turvapaikanhakijoita ja kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä;
8. korostaa, että kansainvälistä suojelua saavien ja turvapaikanhakijoiden siirtäminen muualle on yksi konkreettisimmista yhteisvastuun ja vastuunjakamisen muodoista; pitää tärkeinä erilaisia hankkeita, kuten uudelleensijoittamista Maltalta EU:n sisäisesti koskevaa pilottihanketta (EUREMA) ja sen laajentamista, jonka mukaisesti kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä on sijoitettu ja sijoitetaan Maltalta muihin jäsenvaltioihin; kannattaa uusien vastaavien aloitteiden kehittämistä;
9. suhtautuu myönteisesti komission ehdotuksiin etsintä- ja pelastusoperaation käynnistämisestä Kyproksen ja Espanjan välillä sekä Frontexin vahvistamisesta lisäämällä sen määrärahoja ja valmiuksia, jotta voidaan pelastaa ihmishenkkiä ja torjua ihmiskauppaa ja salakuljetusta;
10. kehottaa lainsäädäntövallan käyttäjiä hyväksymään nopeasti uudet sitovat toimintasäännöt Frontexin koordinoimia merioperaatioita varten, jotta EU:n tasolla voidaan toteuttaa tehokkaita ja koordinoituja pelastustoimia ja varmistaa, että operaatiot suoritetaan täysin asiaa koskevan kansainvälisen ihmisoikeus- ja pakolaislainsäädännön ja niitä koskevien normien sekä merioikeudesta johtuvien velvoitteiden mukaisesti;
11. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita harkitsemaan mahdollisuutta luoda mekanismeja turvallisten paikkojen määrittämiseksi pelastettujen pakolaisten ja maahanpyrkijöiden maihin laskemista varten;
12. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita ottamaan käyttöön profilointi- ja lähetemekanismit ja

vahvistamaan mahdollisesti kansainvälisen suojelun tarpeessa oleville pääsyn oikeudenmukaisiin ja tehokkaisiin turvapaikkamenettelyihin ja ottamaan niissä huomioon, että maihin laskeminen ei välttämättä aiheuta yksinomaista vastuuta valtiolle, jonka alueelle merellä pelastetut ihmiset lasketaan maihin;

13. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän eri välineitä koskevat säännökset pannaan asianmukaisesti täytäntöön; muistuttaa jäsenvaltioita, että kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt olisi ohjattava toimivaltaisten kansallisten turvapaikkaviranomaisten luo ja heillä olisi oltava mahdollisuus oikeudenmukaiseen ja tehokkaaseen turvapaikkamenettelyyn;
14. kehottaa jäsenvaltioita harkitsemaan asetuksen (EU) N:o 604/2013¹ 3 artiklan 2 kohdan soveltamista tarpeen mukaan, jotta voidaan ottaa vastuu sellaisten henkilöiden turvapaikkapyyntöistä, jotka eivät mahdollisesti voi käyttää oikeuksiaan muissa jäsenvaltioissa niiden ollessa kykenemättömiä täyttämään velvoitteitaan; katsoo, että jäsenvaltioiden olisi myös harkittava mainitun asetuksen 15 artiklan soveltamista perheiden yhdistämiseksi;
15. kehottaa Frontexia ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki jäsenvaltioiden rajavartijat ja muu henkilöstö, jotka osallistuvat Euroopan rajavartijaryhmiin, sekä viraston henkilöstö saavat unionin lainsäädäntöä, kansainvälistä oikeutta ja perusoikeuksia koskevaa koulutusta Frontexista annetun tarkistetun asetuksen 5 artiklan mukaisesti;
16. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita seuraamaan erilaisista ryhmistä muodostuvia siirtolaisvirtoja käytössä olevien unionin ja kansallisten välineiden avulla ja pitämään yllä hyvää koordinoitua ja viestintää, kuten tietojen vaihdon helpottamista kansallisten rajavartijoiden välillä;
17. kehottaa EU:ta, Frontexia ja jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että merihädässä olevien ja pelastettavien maahanpyrkijöiden avustaminen kuuluu äskettäin hyväksytyyn Eurosur-asetuksen täytäntöönpanon keskeisiin painopisteisiin;
18. kehottaa ensisijaisesti koordinoimaan paremmin EU:n välineitä ja resursseja, myös Frontexin (esim. Eurosur) ja Europolin käytettävissä olevia välineitä ja resursseja, jotta voidaan tehostaa yhdessä kolmansien maiden kanssa ihmiskauppiain ja salakuljettajien rikollisverkostojen torjuntaa;
19. muistuttaa, että EU:n solidaarisuuteen pitäisi kuulua myös vastuu; muistuttaa, että jäsenvaltioilla on oikeudellinen velvollisuus auttaa merellä olevia maahanpyrkijöitä;
20. kehottaa jäsenvaltioita käyttämään oikeuttaan pelastaa ihmishenkiä merellä kansainvälisten velvoitteidensa mukaisesti;
21. pitää huolestuttavana, että yhä useammat vaarantavat henkensä pyrkiessään ylittämään Välimeren vaarallisilla veneillä päästäkseen EU:hun; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimiin, jotta turvapaikanhakijat voivat päästä unionin turvapaikkajärjestelmän piiriin turvallisesti ja oikeudenmukaisesti;
22. toteaa, että laillinen maahantulo EU:hun on parempi vaihtoehto kuin vaarallisempi laiton

---

¹ EUVL L 180, 29.6.2013, s. 31.

maahantulo, joka voi sisältää ihmiskaupan ja kuoleman riskin;

23. kehottaa omaksumaan maahanmuuttoon kokonaisvaltaisemman lähestymistavan, jotta siihen liittyvät asiat käsitellään kattavasti;
24. kehottaa EU:ta laatimaan erityisesti Välimeren aluetta varten kattavamman strategian, jossa työperäinen maahanmuutto sijoitetaan unionin naapuruston sosiaalisen, taloudellisen ja poliittisen kehityksen yhteyteen; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tarkastelemaan EU:n viisumipolitiikan ja työperäistä maahanmuuttoa koskevan lainsäädännön yhteydessä käytettävissä olevia välineitä;
25. kehottaa jäsenvaltioita asettamaan ankarat rikosoikeudelliset seuraamukset henkilöille, jotka helpottavat EU:hun suuntautuvaa ja EU:n sisällä tapahtuvaa ihmiskauppaa, ja kehottaa luomaan laaja-alaisia tiedotuskampanjoita riskeistä, joita ihmiskauppioiden ja salakuljettajien käsiin itsensä uskoville aiheutuu;
26. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita muuttamaan tai tarkistamaan kaikkea lainsäädäntöä, jossa määrätään seuraamuksia merihätään joutuneiden maahanpyrkijöiden auttamisesta; kehottaa komissiota tarkistamaan laittomassa maahantulossa, kauttakulussa ja maassa oleskelussa avustamisen määrittelystä annettua neuvoston direktiiviä 2002/90/EY sen selventämiseksi, että humanitaarisen avun antamista merihädässä oleville maahanpyrkijöille on pidettävä myönteisenä eikä kyseessä ole toiminta, josta pitäisi koskaan aiheutua minkäänlaisia seuraamuksia;
27. kehottaa parantamaan ja tehostamaan EU:n ja kolmansien maiden välistä yhteistyötä, jotta Lampedusan tragedioiden kaltaiset tapahtumat eivät toistu; pitää muuttoliikkeiden hallintaa koskevia sopimuksia EU:n ja EU:hun saapuvien siirtolaisten kauttakulkumaiden välillä ensisijaisena tärkeinä EU:lle lähiaikoina, mikä koskee myös poliisitoiminnan ja lainvalvontavalmiuksiin liittyvän koulutuksen rahoitusta sekä avun antamista näille maille ja maahanpyrkijöiden lähtömaille niiden talouksien monipuolistamiseksi ja kehittämiseksi, ja korostaa, että kolmansien maiden on noudatettava ihmishenkien pelastamista merellä koskevaa kansainvälistä oikeutta ja huolehdittava pakolaisten suojelusta ja perusoikeuksien kunnioittamisesta;
28. kehottaa EU:ta antamaan edelleen humanitaarista, taloudellista ja poliittista apua Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän kriisialueille, jotta muuttoliikkeitä ja humanitaarisia paineita voidaan torjua niiden lähteellä; kehottaa EU:ta siksi seuraamaan rahoituksen jakoa ja tekemään siitä demokraattisesti vastuunalaisempaa, jotta tällaisilla resursseilla olisi positiivinen vaikutus, joka on toistaiseksi jäänyt puuttumaan;
29. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia ja vastuullisia toimenpiteitä sen varalta, että jäsenvaltioihin tulvii pakolaisia; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita seuraamaan edelleen nykyistä tilannetta ja työstämään valmiussuunnitelmaa, luomaan valmiuksia ja poliittista vuoropuhelua ja pitämään voimassa ihmisoikeuksia koskevat velvoitteensa pidätysolojen suhteen;
30. kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan palauttamiskiellon periaatetta nykyisen kansainvälisen oikeuden ja EU:n lainsäädännön mukaisesti; kehottaa jäsenvaltioita lopettamaan välittömästi kaikki sääntöjenvastaiset pidennettyä pidätystä koskevat käytännöt, jotka ovat vastoin kansainvälistä oikeutta ja unionin lainsäädäntöä, ja korostaa, että siirtolaisten pidättämistä koskevista toimenpiteistä on aina tehtävä hallinnollinen

päätös, joka on perusteltava asianmukaisesti ja jonka on oltava väliaikainen;

31. kannustaa jäsenvaltioita hoitamaan kiireellisimmät tarpeet uudelleensijoituksen kautta sen lisäksi, että käytetään nykyisiä kansallisia kiintiöitä ja humanitaarisista syistä hyväksyttävää maahantuloa;
32. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden parlamenteille ja hallituksille, Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille sekä YK:n pakolaisasiain päävaltuutetulle.